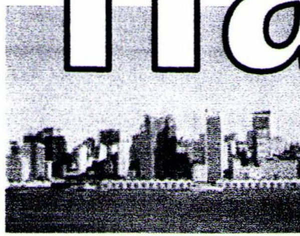
Porto Alegre, RS • Brazilo • Novembro 2007 • 11-a Jaro • N-ro 33

Gaja Haveno

Eric Hobsbawn: La Imperio, iu efemera fenomeno

Entrevistado pelo jornal *Folha de S. Paulo*, ao final de setembro, o historiador britânico Eric Hobsbawn afirmou que não há, e nunca houve, espaço para uma única potência no planeta. Abaixo, alguns fragmentos da matéria.

‣ Intervjuite de la taggazeto *Folha de S. Paulo*, fine de septembro, la brita historiisto Eric Hobsbawn asertis, ke ne estas, kaj neniam estis, spaco por unu sola potenco en la planedo. Sube, jen kelkaj fragmentoj el la materialo.

Em seu novo livro *Globalisation, Democracy and Terrorism* (*Globalização, Democracia e Terrorismo*), ele afirma que 'o mundo hoje é muito complicado para que um país apenas o domine' e que atual superioridade norte-americana será um fenômeno temporário para a História.

‣ En sia nova libro *Globalisation, Democracy and Terrorism* (*Tutmondiĝo, Demokratio kaj Terorismo*), li asertas, ke 'la mondo estas hodiaŭe tre komplika por ke unu sola lando dominu ĝin' kaj ke la nuntempa usona supereco estos nur iu mallongdaŭra fenomeno por la Historio.

Os projetos de dominação imperialista terão que ser substituídos por preocupações relacionadas com a própria economia interna, que 'tem mostrado fragilidades'.

‣ La projektoj pri imperiisma dominado devos esti anstataŭitaj de zorgoj rilataj al la propra interna ekonomio, kiu 'estas montranta fragilecojn'.

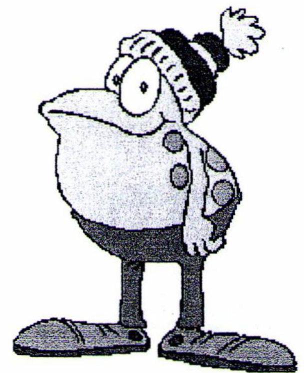

'É um erro achar que a Al Qaeda é uma ameaça ao mundo. A reação à Al Qaeda, essa sim, tem sido perigosa.' Além de provocar intervenções militares desnecessárias, 'está sendo responsável pela diminuição do respeito aos direitos humanos no Ocidente. 'Estratégias de investigação policial, de infiltração, de ações localizadas' teriam melhores conseqüências.

‣ 'Estas eraro trovi, ke Al Qaeda estas minaco al la mondo. La reago al Al Qaeda, ja tio estas danĝera.' Krom provoki militistajn intervenojn nenecesajn, 'ĝi respondecas pri la malgrandigo de la respekto al la homaj rajtoj en la Okcidento. 'Strategioj pri polica esplorado, enfiltriĝo, lokalizitaj agoj' havus pli bonajn konsekvencojn'. ■

BERNARDO

Judaj naziistoj

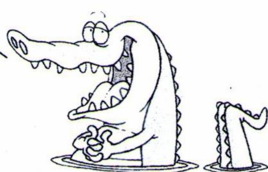
Iu grupo da ok junaj novnaziistoj, enmigrintoj el la antikva Sovjeta Unio, estis arestita de la israela polico. Estas videofilmoj de la junuloj farantaj la nazian saluton kaj torturanta homojn. Unu el la arestitoj estis unu el la plej bonaj lernantoj de iu religia lernejo kaj lia avino estas iu postvivantino de la naziistaj koncentrejoj. 'Mi preferus esti mortinta ol vidi mian nepon enmiksiĝinta en tiun', ŝi diris.

100-JARULOJ – En Brazilo estas ĉirkaŭ 25 milojn da homoj kun pli ol 100 jaroj.

VIRINA FUTBALO – En 1941 la virina futbalo, konsiderata 'neakordigebla kun la ina naturo', estis prohibita en Brazilo de la Nova Ŝtato.

Gaja Haveno – Monata Esperanto-Informilo Sendependa - Redaktas César Dorneles Soares – Senpaga disdonado
Str. Umbu, 421/203 – **Porto Alegre, RS, Brazilo** – PK-do 91350-100
[illegible] - Oni petas interŝanĝon.

VILHELMO

El la legantoj

Mi dankas vin pro via oktobra numero de E-informilo Gaja Haveno. La instruado de E-o povas esti tre interesa tra la Reto, sed paperaj materialoj estas ankoraŭ tre gravaj.
<Lúcio Castro/ Viamão, RS

Interjeições em esperanto

He! ▸ Ei!, Eh!: *He, kion vi havas en la pendsako?* (Ei! O que você tem na sacola?)

He ho! ▸ Ei! (chamamento a uma maior distância)

Ha lo! ▸ Alô!

For! ▸ Fora!

Bis! ▸ Bis!

Ŝŝ! ▸ Psiu!

Ek! ▸ Vamos!

Hej! ▸ Ei! (num sentido de encorajamento): Hej! Ne ploru plu! (Ei! Não chore mais!)

Ha! ▸ Ah!

Ho! ▸ Oh!

Ai! ▸ Ai! (Continua)

Kion ili diris:

Ni devas en nia uzado de Esperanto realigi la ideon ke ni fakte parolas Esperanton, se ni parolas interkomprene. Alivorte, mi volas ke la vorto Esperanto kaj interkompreno fariĝu sinonimaj.
< **Probal Daŝgupto**, nova prezidanto de UEA, en intervjuo al Pola Radio.

Tuj post kiam vi pagos kaj liveros la depon-ateston en la preĝejo, via nomo alvenos al niaj komputiloj. Tiam ni estos preĝanta por vi.
< **Edir Macedo**, episkopo de la Universala Eklezio de la Regno de Dio

Mia vanteco estas pli malgranda ol mia pigreco.
< **Irene Ravache**, aktorino ▸

La lingvaĵo hodiaŭe ankoraŭ estas problemo en la interreto. Ni havas teknikan interkonekton sed ne semantikan.
< **Pierre Lévy**, sociólogo

Mi ne scias kiu estas mia misio.Tiu kiu plej plezurigas min estas fari la bonon. Sed mi ne faras tion por gajni la ĉielojn, ĉar mi trovas, ke ni finiĝas kiam ni mortas. Mi estas tute ateista, materiista kaj estas neniel mistika. La vivo estas unu sola. Sed ni havas imagpovon tiel fascina ke ni povas imagi tion ajn kion ni volas.
< **Paulo Autran**, en intervjuo al *Istoé Gente*

La politikistoj nur pensas pri la momento. Mi estas verkisto, mi pensas pri la eterneco...
< **Gui Rosa**, verkisto

Mi ĉiam imagis, ke la Paradizo estas ia speco de libro-vendejo.
< **Jorge Luis Borges**, verkisto ■

FALSOS AMIGOS

Apenas = A custo, dificilmente, mal ('um ruído apenas audível'); só, somente, unicamente; logo que, mal ('Apenas entrou em casa, examinou cuidadosamente a cadelinha.') (Aurélio)

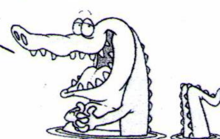
Apenaŭ = Com palavras que indicam quantidade, tem o sentido de 'só, somente, não mais do que': 'tio kostas apenaŭ 5 frankojn' ('isso custa apenas 5 francos'); junto a verbos, tem o sentido de 'quase não, mal': 'li apenaŭ scias legi'('ele mal sabe ler') ou de 'logo que, mal': 'Apenaŭ ŝi venis al la fonto, ŝi vidis unu sinjorinon (...)'('Mal ela chegou à fonte, viu uma senhora.') (PIV-2005)

Jornal = Periódico, geralmente de folhas soltas, gazeta; noticiário (de rádio,TV...).

Ĵurnalo = Gazeta diária. (PIV-2005)

FUTBALLUDISTOJ – Laŭ Confederação Brasileira de Futebol (Brazila Konfederacio pri Futbalo), en 2007 elmigris 694 brazilaj futballudistoj por ludi eksterlande. La plejmulto havis Portugalion kiel novan laborlandon: 114 atletoj.

DIVORCO PRO INTERRETO – Geedza paro en Bosnio aparte ekfrekventis babilejojn en interreto.Ili komencis konversacii ne sciante, ke unu estas edz(in)iĝinta al la alia. Baldaŭ ili interesiĝis pri persona interkonatiĝo. Rezulto: divorco sub reciproka akuzo de malfideleco.

Agenda de esperantista em Porto Alegre

BABILA RONDO – Conversação sob a coordenação do Prof. César Dorneles Soares. No primeiro sábado de cada mês, 15h, na Associação Gáucha de Esperanto: Rua dos Andradas, 1251/101 – Fone 3228-3198. **‣ 3/11**

ESPERANTO-MODULOJ – Módulos de estudo aprofundado do esperanto sob a coordenação do Prof. Marcelo Stoduto. Na terceira segunda-feira do mês, 14h, e no terceiro sábado, 15h, na Associação Gaúcha de Esperanto. **‣ 12 e 17/11**

VERDA KAFO – Bate-papo informal que reúne não só esperantistas da Capital bem como de cidades vizinhas. Desde 1978. No último sábado de cada mês, 16h, no bar-restaurante Tutty's: Av. Independência, 30 – Centro Comercial Independência (em frente à Santa Casa). **‣ 24/11**

MALBONA LERNANTO – 11-jara knabo en San-Paŭlo akceptis tion, ke li pagis R$ 1 por ke kolego faru siajn lerno-taskojn. Rezulto: estanta en la 4-a serio, li ankoraŭ scias nek legi nek skribi.

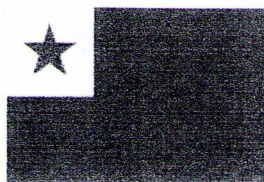
FALSAJ PUNDOJ – Inter 1939 kaj 1945 estis produktitaj de la Naziisma Germanio ĉirkaŭ 133 milionoj da falsitaj pundoj (plimalpli 12 miliardoj da realoj) kun la intenco damaĝi la britan ekonomion. Okazis problemoj pri la distribuado kaj la plano fiaskis.

Gaja Haveno - 10 jarojn je la servo de la E-Movado.

Blogue de Papel

< Prof. César Dorneles Soares

☺Encontro Gaúcho na UGAPOCI

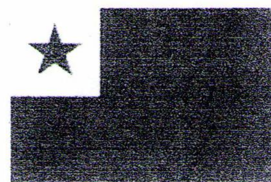
Logo após o término do recém realizado Encontro Gaúcho de Esperanto, ficou a impressão, compartilhada por alguns, pelo menos, de que o deste ano foi até melhor do que o do ano passado, ocorrido numa escola pública da zona norte da cidade. Sou da mesma opinião, principalmente em relação ao quesito sede: o auditório da UGAPOCI é bem mais aconchegante, com melhor estrutura, a vista que se tem das janelas é privilegiada, com o Lago Guaíba estendendo-se ao longo do horizonte, de uma tranqüilidade imponente. Agradeçamos ao Olavo.

O programa manteve um bom nível, a presença de um Geraldo Mattos é de inestimável valor, embora este que vos fala preferiria que nosso estimado acadêmico abordasse assuntos mais palatáveis para o público em geral, como p. ex. sua própria experiência como membro da Academia de Esperanto. Uma palestra sobre nossa tradicional instituição, de importante influência nos destinos da língua em si, seria por certo uma boa pedida.

Gerda Malaperis inaugurou nossas sessões de cinema no *Gaŭĉa Renkontiĝo.* Só faltou a pipoca. Amadorismos à parte, o fato é que sua contribuição para o enriquecimento da cultura esperantista está dada. Temos que produzir cultura, muita cultura, a fim de que o fenômeno sócio-lingüístico que é o esperanto venha a se tornar cada vez mais atraente junto à sociedade. Obrigadão, Miguel, pela cópia.

Marcelo Stoduto, o presidente da AGE/GEA, adorou o debate sobre esperantismo. De fato, o tema deste ano repercutiu bem junto ao público presente, que participou com muitas idéias instigadoras de novas abordagens. É sempre bom lembrar que 'esperantismo', aliás como primeira definição do PIV-Plena Ilustrita Vortaro, também significa 'lingva apartaĵo de Esperanto', ou seja, qualquer termo, expressão ou estrutura típica da língua de Zamenhof. Em bom português, um idiotismo. Não estranhe o termo: 'idiotismo' vem do grego 'idiotes', que queria dizer 'particular, individual'. Em esperanto, também temos as palavras 'idiotismo', 'idiomaĵo' com tal acepção.

O passeio ciceroneado à Bienal fechou com chave de ouro o encontro. Fica a sugestão para que em 2008 realizemos o evento em plena época da Feira do Livro: uma bela oportunidade de divulgação do esperanto com farta distribuição de folhetos (*folders*, pra usar o termo que goza de um melhor status...). Até porque temos o desafio pela frente de promover uma divulgação do esperanto sem esse caráter sazonal, ou seja, divulga-se apenas na época de cursos e depois nos queixamos que o resultado foi magricela. Nossos recursos humanos e financeiros são limitadíssimos? Sim, mas não há nada que não se possa fazer melhor, já dizia o velho Ford. Essa também é uma auto-crítica, esclarecemos de imediato ao distinto público leitor.

No mais, parabéns à nossa Associação, que vem mantendo a realização de nosso encontro regional com uma periodicidade anual. Congregam-se as pessoas, que têm a oportunidade de se conhecerem melhor, fortalecendo laços de amizade; alimenta-se o entusiasmo pela Causa; fatura-se uma graninha extra sempre bem-vinda. ■

Bizara Planedo

BRAKUMOJ MALPERMESITAJ

Lernejoj en kelkaj usonaj ŝtatoj kiel Teksaso kaj Florido estas prohibantaj la brakumojn inter la lernejanoj sub la sinpravigo, ke 'ili estas troe longaj kaj proksimaj', laŭ aserto de iu lernejdirektorino. Leonard Pitts, el *Miami Herald* , kritikas: 'Ni kutimas spekti televidon solaj, ni rapide vespermanĝas, ni izoliĝas el la tuta mondo pere de niaj *iPod* –oj. Nun oni malpermesas ĉirkaŭbrakojn.'

DIAMANTOJ POR HUNDOJ

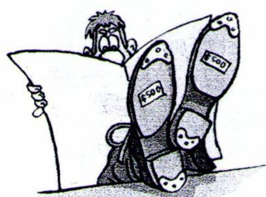
Britaj juveldezajnistoj kreis kolekton da vestaĵoj kaj akcesoraĵoj por hundoj broditaj de diamantoj kaj aliaj juvelŝtonoj por iu defilo de alta kudrado en Londono realiĝonta en novembro. La kolekto estas taksita en R$ 5,5 milionoj.

USONA SENATANO PROCESAS DION

Ernie Chambers, senatano de la ŝtato Nebrasko, en Usono, procesis Dion pro 'ampleksaj mortigado, detruado kaj terurado de milionoj da enloĝantoj en la Tero'.

JUVENALO

"Demandi ne ofendas..."
Ĉu la revuo *Play Boy* plu en$pezos estontece danke al novaj politikaj krizoj?!...

◂ VORT-STOKO

brakumo = abraço
sinpravigo = justificativa
troe = demais
aserto = afirmação
spekti = assistir a
ĉirkaŭbrako = abraço
juveldezajnisto = *designer* de jóias
vestaĵo = roupa
akcesoraĵo = acessório
brodita = bordado(a)
defilo = desfile
juvelŝtono = pedra preciosa
kudrado = costura
taksita = avaliado(a)
mortigado = mortandade
detruado = destruição
terurado = aterrorização
enloĝanto = habitante

BRAZILAJ DONITAĴOJ – Laŭ ĵusa esploro diskonigita de IBGE, en Brazilo estas 5 milionoj pli da virinoj ol viroj, 40% el la brazilanoj ne loĝas en siaj narkiĝurboj, 22% havas komputilojn, 17% havas alir-eblon al interreto, 93% havas televidilon, 74,5% havas telefonaparaton, 84% havas tubkondukitan akvon, 71% havas elektran lumon, 71% havas kloakon, 87,5% havas rubkolektadon.

He, Nicéia,
ĉu bone?

Ridetu!

Famaj lastaj frazoj...

- Pafu se vi ja estas viro!
- Karulino, alportu forkon por ke mi riparu ĉi tiun toastilon.
- Buu! Ĉu mi timigis vin, avineto?
- Temas pri iu simpla kirurgio...
- Ĉi tiuj fungoj ne estas venenaj. Mi konas ilin!
- Mi vidis ulon faranta tion sur la TV
- Jes bone, mi ludos... sed kia estas tia 'rusa ruleto'?
- Ĉu vi certas, ke via edzo ne estas alvenanta?
- Kio povos okazi, se mi premos ĉi tiun butonon?
- Momenton! Ripetu... via estas iu 'serial...' kio?
- Kiu kamiono?
- Tute ne estas tio pri kio vi estas pensanta!...

Spritaĵoj

❑ Horo de la vespermanĝo. La stevardino alproksimiĝas al la pasaĝero kaj demandas:
- Ĉu vi volos vespermanĝi, sinjoro?
- Kiaj estas la opcioj?
- Jes kaj ne.

❑ - Doktoro, mi sukcesas memori pri nenio ajn!
- Ekde kiam?
-'Ekde kiam' kio, doktoro?

Ĝis la venonta numero! Kŭaks!

